

Міжнародний гуманітарний університет
кафедра романо-германської філології
та методики викладання іноземних мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **ДИСКУРС-АНАЛІЗ**

Галузь знань	<u>035 «Філологія»</u>
Спеціальність	<u>035 «Філологія»</u>
Назва освітньої програми	<u>Філологія</u>
Рівень вищої освіти	<u>третій (доктор філософії) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Професор кафедри РГФіМВІМ д.філол.н., доц. Шкворченко Наталія Миколаївна	067-489-18-3	nshkvorchenko@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Дискурс-аналіз» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта зі спеціальності 035-Філологія. У теоретичному плані вона забезпечує професійний розвиток аспірантів у галузі теорії тексту – від ранньої лінгвістики тексту до його сучасних когнітивно-дискурсивних та семіотико-нарративних студій – і спрямована на формування наукової та прикладної обізнаності аспірантів- філологів у спектрі ключової проблематики цієї теорії та практики філологічного аналізу тексту.

Завдання курсу – сформувати у аспірантів знання стосовно історіографії теорії тексту, еволюції «образу тексту» у філологічних студіях, її основних концепцій, ключових персоналій та шкіл вітчизняної і зарубіжної теорії тексту, включаючи її категоріальні, когнітивні, дискурсивні та семіотико-нарративні відгалуження.

Зміст дисципліни присвячений базовим (адресантність та адресованість, у тому числі в аспекті перекладу) і супровідним (напруженість, емотивність тощо) категоріям тексту з огляду на його антропоцентризм. У фокусі уваги курсу перебувають також ключові філологічні моделі тексту, включаючи авторську (макрознак, комунікат, текстура) та механізму читацького емоційного резонансу.

Мета навчальної дисципліни полягає в опануванні вмінням проведення поглибленого філологічного аналізу різножанрових текстів у контексті різних дослідницьких парадигм. Сприяти формуванню у аспірантів системи наукових знань про вербальну, семіотико-нарративну і концептуальну природу текстуальності, про базові категорії і моделі тексту, принципи і механізми різнорівневого текстотворення, що дозволить поглибити їхні філологічні знання, покращити комунікативну компетентність у сфері академічної комунікації і культури професійного спілкування під час виконання науково-дослідних робіт; сприяти усвідомленню аспірантами етапів еволюції теорії тексту, витоків та напрямів її розбудови, а також векторів її подальшого розвитку, що сприятиме формуванню сучасного світогляду філологів – дослідників та викладачів вищої школи; сприяти поглибленню вмінь і навичок філологічного (лінгвістичного, лінгвокогнітивного та семіотико-нарративного) аналізу різножанрових текстів в аспекті їхньої інтенційної, референційної та рецептивної семантики, у тому числі в емотивному та перекладацькому ракурсах, що є необхідним для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності філолога.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Дискурс-аналіз» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

ІК-1. Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей.

ЗК-4. Здатність вільно спілкуватись іноземною мовою, як усно (участь у міжнародних наукових проєктах, виступи на наукових заходах, комунікація з іноземними представниками наукової спільноти тощо), так і письмово (використання іншомовних інформаційних ресурсів, підготовка наукових публікацій до друку у зарубіжних виданнях, індивідуальних та колективних грантових заявок (аплікаційних форм) тощо); застосування іноземної мови у самоосвітній діяльності.

ЗК-5. Знання сучасних стандартів науково-дослідницької діяльності, усвідомлення та дотримання норм наукової етики, прав інтелектуальної власності та академічної доброчесності, формувати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір.

ЗК-6. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.

Фахові компетентності

- ФК-1. Здобуття концептуальних та методологічних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
- ФК-2. Здатність планувати, збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.
- ФК-3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.
- ФК-4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів.
- ФК-5. Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів; вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань у галузі філології, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; використовувати академічну українську та іноземну мови у професійній діяльності та в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК-6. Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
- ФК-8. Здатність до проведення досліджень на глобальному рівні з використанням іноземних наукових джерел та бібліографічних баз.
- ФК-9. Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів наукового дискурсу іноземною (англійською) мовою, кваліфікувати й диференціювати їх.
- ФК-10. Здатність до розробки навчально-методичного забезпечення освітніх компонент (дисциплін).

Навчальна дисципліна «Дискурс-аналіз» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

- ПРН-1. Використовувати понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічні засади та методичні прийоми для обґрунтування проблем та подальшого розвитку наукових досліджень з предметної сфери фундаментального та/або прикладного спрямування.
- ПРН-2. Розуміти науково-практичний зміст та тенденції розвитку сучасної германістики, філології та суміжних сфер. Знати фактори, що зумовлюють лінгвістичні особливості в умовах сучасних суспільних викликів.
- ПРН-3. Знати принципи та прийоми системного аналізу результатів досліджень. Здійснювати комплексний аналіз для оцінки сучасного стану предметної сфери наукового дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування.
- ПРН-4. Організовувати, планувати та виконувати наукові дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування. Узагальнювати результати власних досліджень, надавати та обґрунтовувати власні пропозиції з предметної сфери дослідження. Демонструвати та обговорювати отримані результати власних наукових досліджень.
- ПРН-5. Здійснювати моніторинг науково-практичних проблем у професійній галузі з використанням методів збирання інформації (спостереження, аналіз документації, опитування, тестування та ін.) і методів кількісної та якісної обробки даних (математичні, статистичні та ін.).
- ПРН-7. Переосмислювати наявне та створювати нове цілісне уявлення, пропонувати та обґрунтовувати гіпотези на основі теоретико-методологічного аналізу з предметної сфери наукового дослідження із урахування вимог академічної доброчесності.

ПРН-8. Використовувати прийоми та навички ділового спілкування та ораторського мистецтва під час індивідуальної бесіди, у процесі колективного обговорення проблем на переговорах та у виступах перед аудиторією.

ПРН-9. Використовувати знання з англійської мови для проведення досліджень на глобальному рівні, написання наукових тез, доповідей, рефератів, статей, наукових робіт за міжнародними стандартами академічного письма.

ПРН-10. Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем, висловлювати власну думку щодо них.

ПРН-11. Організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Семестрові заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	6	6	78	3	6	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	заочна форма			
	усього	у тому числі		
лекц.		семестрові зан.	сам. роб.	
Тема 1. «Образ тексту» і його еволюція: контури, зміст, модифікації. Основні парадигми дослідження тексту. Текстовість/ текстуальність у контексті західноєвропейських та східноєвропейських текстолінгвістичних студій. Базові поняття і персоналії.	24	2	2	20
Тема 2. Базові поняття теорії тексту та дискурсу (текстовість/ текстуальність, стандарти текстуальності, текстові категорії, текстотворення, текстоформування, сигнали реалізації текстових категорій, моделі тексту, «розщеплення» референції, адресант й адресат у художньому тексті/ дискурсі, текст-макрознак, текст-комунікат, текстура, стратегії текстопобудови/ текстотворення, антропоцентри, інтенційна, референційна та рецептивна семантика.	24	2	2	20
Тема 3. Текстові категорії у традиційному і когнітивному висвітленні. Ключові моделі тексту. Текст як макрознак, комунікат та текстура: основні одиниці та принципи розгортання.	21	1	1	19

Тема 4. Супровідні категорії художнього дискурсу. Емотивність у контексті теорії емоційного резонансу. Напруженість як текстова категорія та універсальний принцип.	21	1	1	19
Усього годин	90	6	6	78
Підсумковий контроль - залік				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна форма
1	Тема 1. Етапи еволюції «образу тексту» в філологічних дослідженнях: текст як вмістище, генератор смислів, конденсатор культурної пам'яті, предметне знання.	1
2	Тема 2. Текстуальність і її основні параметри (стандарт). Текст vs. дискурс. Категоріальна лінгвістика тексту: загальний огляд.	1
3	Тема 3. Базові поняття теорії дискурсу та тексту (текстовість/ текстуальність, стандарти текстуальності, текстові категорії, текстотворення, текстоформування, сигнали реалізації текстових категорій, моделі тексту, «розщеплення» референції, адресант й адресат у художньому тексті/ дискурсі, текст-макрознак, текст-комунікат, текстура, стратегії текстобудови/ текстотворення, антропоцентри, інтенційна, референційна та рецептивна семантика.	1
4	Тема 4. Текстові категорії у традиційному і когнітивному висвітленні. Ключові моделі тексту. Текст як макрознак, комунікат та текстура: основні одиниці та принципи розгортання.	1
5	Тема 5. Антропоцентри художнього тексту крізь призму текстових категорій. Інтенційні та рецептивні вияви текстових категорій у традиційному та когнітивно-дискурсивному висвітленні. Образ автора (адресантність) та образ читача (адресованість). Адресованість у семантико-структурному, змістово-оповідному та власне вербальному ракурсах. Адресованість перекладеного тексту.	1
6	Тема 6. Супровідні категорії художнього дискурсу. Емотивність у контексті теорії емоційного резонансу. Напруженість як текстова категорія та універсальний принцип.	1

	Всього	6
--	---------------	----------

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Дискурс-аналіз» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Консультації з викладачем протягом семестру.
4. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
5. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
6. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна форма
1	Тема 1. Етапи еволюції «образу тексту» в філологічних дослідженнях: текст як вмістище, генератор смислів, конденсатор культурної пам'яті, опредметнене знання.	14
2	Тема 2. Основні парадигми дослідження тексту: системно-структурна, комунікативно- діяльнісна, когнітивно-інтерпретативна.	14
3	Тема 3. Граматика тексту, лінгвістика тексту /текстуальності, когнітивно-орієнтована теорія тексту. Лінгвістика тексту в західноєвропейській традиції (В. Дресслер, Р. де Богранд, Т.А. ван Дейк, Я. Петефі). Лінгвістика тексту у східноєвропейській традиції (І.Р. Гальперін, З.Я. Тураєва, О.І. Москальська, Є.А. Реферовська, О.П. Воробйова, О.О. Селіванова та ін.).	14
4	Тема 4. Поняття текстового антропоцентру. Текстові категорії в референційному, інтенційному та рецептивному планах. Адресантність vs, адресованість як текстові категорії.	8
5	Тема 5. Адресованість у семантико-структурному, змістово-оповідному та власне вербальному ракурсах. Текст як макрознак: орієнтаційні, регулятивні та моделювальні вияви адресованості. Текст-комунікат: тактико-стратегічні вияви адресованості. Образ читача як оповідний модус художнього тексту: ідеальний читач vs. фіктивний читач. Сигнали адресованості художнього тексту: механізми (глобальні, локальні і локалізовані невизначеність, заданість та їх взаємодія) і типологія.	14
6	Тема 6. Проблематика супровідних категорій художнього тексту: типологія та взаємозв'язок з основними (референційними, інтенційними, рецептивними та структурними) текстовими категоріями.	14
	Всього	78

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення заліку.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, рефера, усне повідомлення, індивідуальне опитування, практичних завдань, залік.
--	--

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ:

1. Етапи еволюції «образу тексту» в філологічних дослідженнях: текст як вмістище, генератор смислів, конденсатор культурної пам'яті, опредметнене знання.
2. Адресованість у семантико-структурному, змістово-оповідному та власне вербальному ракурсах.
3. Текст як макрознак: орієнтаційні, регулятивні та моделювальні вияви адресованості.
4. Текст-комунікат: тактико-стратегічні вияви адресованості.
5. Образ читача як оповідний модус художнього тексту: ідеальний читач vs. фіктивний читач.
6. Сигнали адресованості художнього тексту: механізми (глобальні, локальні і локалізовані невизначеність, заданість та їх взаємодія) і типологія.
7. Адресованість перекладеного тексту: чинники впливу та модифікації. Функційні зміщення та зсуви сигналів адресованості.
8. Проблематика супровідних категорій художнього тексту: типологія та взаємозв'язок з основними (референційними, інтенційними, рецептивними та структурними) текстовими категоріями.
9. Емотивність як категорія художнього тексту.
10. Когнітивне підгрунтя емотивності.
11. Емотивність у контексті теорії емоційного резонансу.
12. Механізми створення емоційного резонансу в художньому тексті (іконічність і куматоїдність).
13. Суть метаметоду семіотико-нарративного аналізу художнього тексту за Р.Шоулзом: граматики Цв. Тодорова, риторика Ж. Женетта, семіотика Р.Барта.
14. Оповідна грамика Цв. Тодорова: рекурентне синтаксичне і семантичне кодування, тематизація, символна нотація, фікціональні пропозиції, атрибуції і акції.
15. Оповідна вербоцентрична риторика Ж. Женетта: художні час (тривалість та частота), спосіб (дистанція і перспектива) та стан (нарративна відстань).
16. Паралепсис і параліпсис.
17. Оповідна семіотика Р. Барта: лексії і нарративні коди.
18. Проеретичний код (код дій).
19. Герменевтичний код (код загадок), культурні коди, конотативні коди, символічні коди.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЗАЛІКУ

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
<i>Підсумковий контроль</i>			
залік			50
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вороб'єва О.П. (2013). Лингвистика сегодня: реинтерпретация эпистемы. Вісник КНЛУ. Сер. Філологія. 16(2): 41–47.
- 2.Гладь С.В. (2000). Емотивність художнього тексту: семантико-когнітивний аспект (на матеріалі сучасної англійської прози): Дис. ... канд. філол. наук. Киев.
3. Лещенко А.В. (2017). Нарративная напряженность художественного текста. Черкасы: ЧП Гордиенко Е.И.
4. Селиванова Е.А. (2002). Основы лингвистической теории текста и коммуникации. К.: ЦУЛ «Фитосоцицентр».

5. de Beaugrande, R., Dressler, W. (1981). Introduction to Text Linguistics. L.; N.Y.: Longman.
6. van Dijk, T.A. (1972). Some Aspects of Text Grammars. A Study in Theoretical Poetics and Linguistics. The Hague: Mouton.
7. Neubert, A. (1985). Text and Translation. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie.
8. Scholes, R. (1982). Semiotics and Interpretation. New Haven; L.: Yale University Press.

Додаткова:

9. Воробьева О.П. (2008). Образ текста в ментальных репрезентациях: когнитивно- семиотический подход. Записки з романо-германської філології. Вип.20: Ювілейний. Присвячений 80-річчю проф. В.А.Кухаренко. Одеса: Фенікс: 25–32.
10. Воробьева О.П. (1991). Стилистика текста. А.Н. Мороховский и др. Стилистика английского языка: Учебник. К.: Вища школа.
11. Воробьева О.П. (1993). Текстовые категории и фактор адресата. К.: Вища школа. 9.Гадамер Г.-Г. (1991). Актуальность прекрасного. М.: Искусство.
12. Колегаева И.М. (1991). Текст как единица научной и художественной коммуникации. Одеса: Изд-во ОГУ им. И.И. Мечникова..
13. Мецлер А.А. (1987). Структурные связи в тексте. Кишинев: Штиинца.